

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021

Gminny Program Wspierania Rodziny został po raz pierwszy opracowany w Gminie Przytuły na lata 2013 -2015. Przygotowany on został w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompleksowa i obiektywna oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

I. Diagnoza społeczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. Gminę Przytuły zamieszkiwało 2153 osoby, w tym 405 dzieci i młodzieży do 18 roku życia. Według danych opracowanych na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytułach wynika, że w roku 2018 z pomocy społecznej korzystało 19 rodzin z dziećmi. Jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy przez te rodziny były trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Z tego powodu w roku 2018 - 9

rodzin wielodzietnych i 2 rodziny niepełne zwróciły się o pomoc do tutejszego GOPS, Rodziny te zostały objęte kompleksową pomocą ze strony pracowników GOPS. W roku 2018 z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym z różnych przyczyn pracował asystent rodziny. Kontynuował on pracę z czterema rodzinami łącznie z dziesięciorgiem dzieci. Rodziny objęte pracą asystenta miały duże trudności w pełnieniu obowiązków rodzicielskich. Dzięki kilkumiesięcznej pracy asystenta, co wynika z wywiadu przeprowadzonego przez pracownika socjalnego, znacznej poprawie uległy stosunki panujące w tych rodzinach, rodzice nabyli wiele umiejętności w prowadzeniu gospodarstw domowych oraz wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, lepiej zarządzają finansami swoich gospodarstw domowych, poprawiły się relacje między rodzicami i nieletnimi dziećmi. Widoczne są więc rezultaty pracy i efekty pomocy nakierowanej na konkretną rodzinę, która ma na utrzymaniu dzieci a sama nie jest w stanie uporać się z trudnościami dnia codziennego. W roku 2018 dwoje dzieci przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej. Dwie osoby zostały umieszczone w Palcówce Opiekuńczo – Wychowawczej. Gmina partycypuje w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

II. Cel Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Celem głównym jest stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cel Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Przytuły osiągnąć będzie w szczególności poprzez;

1. Diagnozę środowisk rodzinnych zarówno w obszarze występujących dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych jak i zaniedbania podstawowych potrzeb bytowych obejmują:

- 1) Rozpoznanie i analizy problemów występujących w rodzinie, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
- 2) Bieżące kontakty i współpraca pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi, policją, sądami, organizacjami społecznymi.
- 3) Analizę niepokojących zachowań dzieci i młodzieży podczas pobytu w placówkach oświatowych.

2. Wzmacnianie systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowawczego - praca socjalna metodą indywidualnego przypadku poprzez:

- 1) Eliminowaniu czynnika ryzyka nieprzystosowania społecznego za pomocą pracy z indywidualnym przypadkiem.
- 2) Opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną, który doprowadzi do usunięcia czynników przeszkadzających w osobistym wychowywaniu własnych dzieci, zawierającego propozycje rozwiązywania podstawowych problemów: socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, pomoc w

zdobywaniu umiejętności, prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej, działania te mają doprowadzić do osiągnięcia przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi wychowywanie dzieci w rodzinie i nie doprowadzi do oddzielenia dzieci, a w przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przygotuje rodziny do jak najszybszego powrotu do niej.

3) Pracę z rodziną w formie:

- a) konsultacji i poradnictwa,
- b) pomocy prawnej,
- c) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne,
- d) tworzenia grup wsparcia lub grup samopomocowych,
- e) interwencji w kryzysie

3. Zapobieganie dysfunkcyjności rodzin w ramach w tym:

- 1) wdrażanych programów edukacyjnych służących rozwojowi rodziny, adresowanych zarówno do dzieci jak i rodziców.
- 2) współpraca szkół, policji, służby zdrowia, pomocy społecznej, sądów, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych i instytucji które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną, zespołem interdyscyplinarnym ds. przemocy w rodzinie w celu wspomagania rodziny w działaniach na rzecz poprawy jej sytuacji
- 3) stała współpraca merytoryczna z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży.
- 4) umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników
- 5) socjalnych, asystentów rodzinnych po przez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych.
- 6) podejmowanie działań opiekuńczo-wychowawczych w świetlicach środowiskowych, placówkach wsparcia.

4. Prowadzenia działalności profilaktycznej, w tym:

- 1) udział w ogólnopolskich kampaniach promujących dobro rodziny;
- 2) wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wspierania rodziny i dzieci;
- 3) intensyfikacja działań podejmowanych w ramach Programu Wpierania Rodziny, a przyjętych do realizacji w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
- 4) udział w projektach współfinansowanych ze środków pozabudżetowych, w tym rządowych. Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia.

III. Adresaci programu

Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Przytuły, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych .

IV. Finansowanie programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Przytuły dotacji oraz środków pozabudżetowych uzyskanych z innych źródeł budżetu.

V. Realizacja Programu

Realizację Gminnego Programu Wspierana Rodziny w Gminie Przytuły na lata 2019-2021 powierza się Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Przytułach przy współpracy i udziale:

- Placówek Oświatowych,
- Policji,
- Sądu Rejonowego w Łomży,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przytułach,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży,
- Zakładem Podstawowej Opieki Zdrowotnej
- Parafii,
- Sołectw,
- Organizacji pozarządowych,
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie

Przewodniczący Rady Gminy Przytuły

(-) Andrzej Ciszewski